

causæ octavi mandati, planum faciet mandatum huius puncti, & sententia eiusdem, pariet etiam hic exceptionem rei iudicatæ, id quod aperte fatetur Reus in suis duplicis, sub num. 7. Cum itaque in causis mandatorum, & in hoc processu primæ citationis, super eadem re, siue iure, ex eodem facto, iisdem narratis & articulis, & per eadem petita litigetur: & dominus Episcopus æque principaliter, ratione iuris pascendi, vñd def. Rühlegers/ auff dem Großwald/ in vsum subditorum, quam suæ iurisdictionis prætenfæ, & directi domini, 3 mandata extraxerit. Agit enim dominus ꝑ vtiliter pro se & subditis, quando vel spoliantur, vel pignorantur, & simul domino sua possessio vel iurisdictione detrahitur, textus est in c. 5. de dilat. & ibi Innoc. Potest enim per hoc perdere suam iurisdictionem. *Inter quos, s. damni, de damno infect.* Faciunt notata per *Gail. obser. 125. lib. 1. num. 5.* vbi dicit: quotidie multos processus, ꝑ tam mandata, quam citationes, dominis in causis subditorum in Camera decerni. Ita vt eadem causa, ꝑ inter easdem partes, propter connexitatem euidentem, diuersis processibus agitari non debeat, ne vnum idem- 6 que factum, ꝑ pluribus impetitionibus, ad eundem finem tendentibus, frustra inquietetur: neve 7 diuersis processibus, ꝑ de eodem facto & iure, cõ- 8 trariæ ferantur sententiæ. Ideoque tali casu ꝑ habet locum exceptio litis pendentis, l. 1. & 2. *Cod. de ord. cognit. c. cum dilectus, & c. tuam, de ord. cognit. Socin. cons. 38. colum. 4. num. 7. vers. nam etsi, volum. 4.* Quæ 9 impedit ꝑ litis ingressum, l. vbi acceptum, de iudic. leg. nulli, *Cod. de iudic. cum concordant. vt notat Gail. obseruation. 32. numer. 4. lib. 1.* Et incumbit bono ꝑ Iudici, reique publicæ interest, litium materiam amputare, s. 1. *ibi Bart. vers. venio ad vnum. C. de nouo Cod. fac. facit l. properandum, in princ. C. de iudic. & præcauere, 11 ne ꝑ lites in immensum crescant, l. apertissimi, Cod. eod. tit.*

Concludo, hunc processum esse superfluum, & Reum à citatione absolendum: *Compensatis expensis.* Posset tamen referuari deductio sui interesse, si voluerint Actores, & sibi vtile visum fuerit.

D. Bq. putat, tutius esse vt cassetur citatio, quã absoluator à citatione, & vult eos remittere ad causas mandatorum: *Compensatis expensis.*

D. I. D. Q. item Dn. R. concludunt cum Referente.

V O T V M XLVI.

In causa M. contra S.

S V M M A R I A.

- 1 Exceptionis obiecta præcipua fundamenta in hoc casu quæ & n. 2. 3.
- 4 Ad iurisdictionem fundandam, diuersa summa coniungi, & census, siue pensiones cum sorte cumulari possunt.
- 5 Priuilegium Hamburgense quæ verba contineat; eorumque verborum effectus quis. n. 6.

7 Libellus qualis est in causa principali talis est in causa appellationis.

8 Iudex appellationis non cognoscit, nisi de eo, de quo cognouit Iudex causa principalis.

9 Pars sibi imputet, quæ talem sibi patronum elegit, vel quod non correxit errorem, sed potius eadem petita in processu iterando ratificauit & acceptauit.

10 Præscriptionis punctus pertinet ad causam principalem.

11 Priuilegiorum ratio quoque habenda, & qualiter.

SVBmissum in puncto non deuolutæ appellationis. Præcipua fundamenta obiectæ exceptionis sunt: Primo, ꝑ summam libelli primæ instantiæ non esse conformem priuilegio Hamburgensi, quod est 600. Goldgulden. Secundo: ꝑ nec satisfactum esse priuilegio, per præstationem iuramenti appellationis, siue calumniæ. Tertio: nec vigore ꝑ eiusdem cautum esse ratione expensarum. Denique de meritis causæ principalis, quædam annectit: inter cætera vero de exceptione præscriptionis.

Quod ad secundum & tertium attinet, res nunc est expedita, quia per documentum, numero 12. 13. eis requisitis iam satisfactum est. Sed contra primam partem exceptionum replicatur: causæ controuersæ summam, Hamburgensi priuilegio non inferiorem. Licet enim procurator primæ instantiæ in libello per errorem petierit summam 600. Marek / mis sampt dem interesse, debuerunt tamen ea simul melius specificari, prout & acta priora satis ostendunt, quod per Actorem semper, neben der Summa der 600. Marek / auch auff die ganze Rechnung der ganzen Societät getrungen worden / vult in processu causæ deducere maiorem summam, quam priuilegium postulat: quia in prioribus actis non editas rationes, ab Anno 56. vsque 62. si summæ, quam quisque sociorum primo contribuit, addantur interesse cuiusque anni, vsq; ad Annum 80. longe maiorem fore priuilegii summam.

Verum his posthabitis, prælibatas exceptiones præualere censeo, in confesso enim est, ex producto, numero 14. fol. 8. prout & copia priuilegii (cui non obloquitur Appellās) imo & eius insinuatio correspondet, priuilegium continere 600. Goldgulden / sed libelli petitio, non nisi 600. Süßisch Marek / id est, 300. Thaler / Hauptsumma / sortis, continet, prout patet ex folio actorum 3. & fol. 19. Et licet ibidem interesse quoque petatur: tamen id ipsum non, nisi ad 383. Marek æstimatur, fol. 16. 17. actorum, quæ summa, si adiciatur fortè principali, nondum attingit dictam priuilegii summam 600. Goldgulden / deficiunt enim 60. fl. si rite computetur.

Hinc constat, minus apte allegari, quod notatur ex l. si idem cum eodem de iurisd. omn. iud. vt & Gail. refert obseruat. 123. libr. 1. num. 2. Ad hoc, quod diuersæ summæ coniungi, ꝑ & census, siue pensiones 4 cum sorte cumulari possunt, ad fundandam iurisdictionem.

ditionem. Aliud enim ostendit litera ordinationis, titul. 28. libr. 2. Imo & d. priuilegium apertis verbis est limitatum, ad 600. Goldgulden / der Hauptsachen. Loquitur & allegatus textus in l. si idem cum, de sorte principis diuersarum summarum, vel, quod loco sortis principalis, aut simul cum ea, specificè in libello petitum est, vt sunt certi annui redditus, siue pensiones.

5 Continet etiam d. priuilegium hæc ꝑ verba, Da die anfänglich Klage oder Hauptsach / nicht vber 600. Goldgulden Rheinisch / in Geldt. Quæ verba ostendunt, ꝑ non releuari Appellatorem, si in secunda instantia velit fortis principali, vel summæ, adducere interesse, vt per hoc conformis fiat priuilegio.

Accedit, quod & iuris est, appellationem naturam litis non mutare debere, Clem. sepe, de verb. signis. Clem. dispendiosa, de iud. Et qualis ꝑ est libellus in causa principali, talis est in causa appellationis, nec cognoscit Iudex appellationis, ꝑ nisi de eo, de quo cognouit Iudex causæ principalis, Bar. in l. i. c. si aduersus libert.

Neque his obstat, quod prætenditur, procuratorem non rectè petiisse in libello primæ instantiæ. Imputet enim sibi pars, ꝑ quod talem sibi patronum elegit: vel, quod non correxit errorem, sed potius eadem petita in processu iterando ratificauit & acceptauit, vt ostendit die Probationsschrifft in actis fol. 13.

Sic & punctus præscriptionis, intempestiue iam inducitur. Pertinet enim ꝑ ad causam principalem: & ostendit extractum statuti Hamburgensis, in fine exceptionum, contra deuolutionem adscriptum, id ipsum Appellantes parum releuare.

Concludo itaque pronuntiandum, causam non deuolutam, non remittendam, quia non inhibitur, vt & Hamburgenses petunt in missiua, num. 6. Cum expensis.

D.L. non vult remittere: & compensare expensas.

D.P. Müssen sie bey dem priuilegio bleiben lassen, werden sonst die census & pensiones ad summam capitalem, siue sortem geschlagen: secus tamen de expensis litis. Habetur & ratio ꝑ priuilegiorum, an sonent de Hauptsachen / vel simpliciter dicant: Da die Sach nit vber die Summ der 600. Goldgulden. Non vult remittere, quia non inhibitur: Compensatis expensis.

Saluo.

V O T V M XLVII.

In causa Nobilium I. & X. contra S.

Con-Inter- & Reconuentionis.

S Y M M A R I A.

In hoc casu omnium submissionum propositarum, quatuor occurrunt principaliter consideranda; & quæ vt num. 2.

3 Actio interventionis, ex qua motiua per interlocutoriam, hoc casu videatur admissa.

4 Disceptatio harum partium, per qua satis perimi videatur. & n. 5. Contrarium, n. 6. 7.

8 Litis definitio in hoc casu quare differenda, donec de iure tertij appareat. & n. 9.

10 Causa cognitio, ob difficultatem & quodammodo impossibilitatem conspicuam, sicut & executio, est differenda, donec plane de iure tertij oppositoris apparet, idque quare tanto magis in hoc nostro casu locum habere videatur. n. 11.

12 Considerandum, in hoc casu, quid veniat secundo.

13 Ad denegandam commissionem, ad perpetuam rei memoriam, quibus rationibus fuerit adductus. & n. 14.

15 Articuli, quando Iudex dubitat, an sint releuantes, admitti debent, cum clausula, Saluo iure impertinentium & non admittendorum.

16 Superfluum admittere securius est, quam necessarium omittere. Et pars illa eligi debet, quæ litigantibus minus est onerosa, & per quam vtrique parti consulitur. n. 17.

18 Disceptatur inter Dd. An & quando, publicatis attestationibus, tertius possit super iisdem articulis alios testes producere.

19 Infans, & in pupillari ætate constitutus, ignorantem comparatur.

20 Restitutionis punctus in integrum hoc casu, quare superfluus. & n. 21.

21 Rei ex quo iure omnes suas defensiones, in hac causa, proposuerint.

22 Iudex ex officio, nullo opponente, agentem vel excipientem, vbi eius non interest, repellere potest.

23 Exceptio de iure tertij non releuat excipientem, nec potest se quis defendere ex iure tertij.

24 Actus omnis regulatur in fine, in quem dirigitur.

25 Iniuria procedentes ex aliquo actu, super quo litigatur, non possunt prosequi, nisi post litem illam finitam.

26 Actiones iniuriarum, ne tempore vel morte pereant, licitum est, contestando litem, eas in tutum redigere.

27 In Camera receptum est, vt in eiusmodi causis iniuriarum, citationes decernantur, & vsque ad litis contestationem processibus locus detur.

28 Causa subesse possunt, ex quibus der Landfriedbruch excusatur, & actio iniuriarum firma manet.

29 Actio iniuriarum absoluto Reo ex hoc non fundatur, vel præiudicium parit, quin Actores in hoc se defendere possint.

Inter omnes submissiones ꝑ propositas, quatuor occurrunt principaliter consideranda. Primo, ꝑ An causa conuentionis inter primordiales Actores, & Reos, finaliter conclusa, ante omnia debeat decidi, non expectato fine causæ, siue puncti interventionis?

Actores quidem id magnopere efflagitant, nec aliter fieri posse, ex iuris depositione contendunt. Id quod ex crebris supplicationibus, ad dominum Iudicem, nec non ab eis, iudicialiter petitis satis conspicuum est.